

EL PRESTIDIGITADOR*

És un home d'uns cinquanta anys. Va de frac; un frac de lloguer, ample i encongit alhora. Se presenta davant del públic darrere d'una tauleta nigromàntica, plena d'eines de fer jocs de mans, i avança cap al públic i diu:

Senyores, cavallers i autoritats:

Al presentar-me en cos present, *frente a frente* de tan respectable públic, amb gran *recato* tinc de dir-los que fins ara els col·legues del meu art que havien fet jocs de mans davant dels sempre respectables públics, feien jocs de mans amb trampa. Jo, senyores, senyors i autoritats, no en gasto, de trampa. Jo ni això gasto: si per cas, la trampa surt sola. És trampa espontània, natural; trampa lliure, trampa-providència, trampa-miracle, trampa que es presenta sola i que jo no puc aturar-la sense deturar el destí. Jo, *señores*, deixant a part el destorb de la modèstia, he treballat la nigromància de mans davant de dos emperadors, un de viu i un altre de destronat, de sis presidents de república amb trono, d'un soldà amb el seu rot-

* Estrenat al Teatre Català (Romea), de Barcelona, el dia 12 de gener del 1903, per Enric Borràs.

llo natural d'odalisques numeràries, davant de la bella Otero, d'en Mazzantini, d'en Víctor Hugo, que al cel siga, i mai he tingut una queixa, ni m'han dut pres, ni m'han tirat llegums ofensives, ni m'han xiulat les orelles, i això que he fet sorts de mans capaces de sorprendre i exaltar a les mateixes classes passives. De cintes de la boca me n'he tret a peces senceres; d'això d'estar-me en un túmbol fent el mort sent viu, m'hi he passat mesos i sense enyorar la família; del *rengló* d'hipnotisar, he deixat adormits a subjectes que havien perdut la son per tota una eternitat; de vegades, fins el respectable públic se m'adormia als dits; de vegades no els podia despertar; de vegades, fins jo mateix m'adormia, no per son, sinó per descuit; i és que en comptes de mirar als altres me mirava jo mateix, i en el lloc que em mirava, allí em clavava la son, i em quedava un formigor en aquella part adormida. N'hi ha molts que fan dormir per medi de la conversa..., ¿no és veritat?... Doncs jo mirant. El meu *fluido* són els ulls: els tinc de lleona. Jo agafo pels dits a la persona, li clavo la vista a la nina de la dreta i a la nina de l'esquerra, si la persona no és bòrnia, i... zas!... li endevino lo que pensa. N'hi ha que no pensen; doncs també els ho endevino. «Vostè no pensa», els dic. «Endevinat.» «Vostè no vol anar a un presiri.» «Justa!» «Vostè estima la moneda.» «També.» «Vostè sent més desitjos mundanals per la dona del veí que aperitius per la pròpia.» «Dòmino!» Ni un mal pensament m'escapa de la persona adormida. N'hi ha que en plena catalèpsia els clavo

una espina a la llengua, i ells... res: no se senten de res. Ells criden, és clar que criden, i esvaloten. Fins hi ha hagut subjectes hipnòtics que m'han mossegat les cames; però ells només senten una cosa; ¿i saben què? Senten no poder fugir dels lligams que els poso d'estat natural hipnòtic, d'enrampament insensible. He fet veritables miracles: he fet enraonar a un picador, he fet tenir modos a un *policia secreta*, he fet *despejar* a una miloca, he fet l'avinença del capital i el treball, he fet recobrar la vista a tot un vista d'aduanes, i tot això, cavallers, per la son, la son sense son, per la virtut de les cartes i per la gran nigromància, com van a veure els exemples.

(Baixa al públic remenant les cartes, i en dóna a triar una a un del públic.)

Triï una carta, la que vulgui. Triï un rei, si és monàrquic; si és republicà, una reina; i si no és res, triï l'as d'oros. Triï sense por... ¿Ja ha triat? Doncs, *bueno*. Aquesta mateixa carta, per medi de l'atracció violenta, passarà a dintre d'aquesta capsa, que tinc suggestionada. ¿Quina carta ha pensat? *(El senyor i la senyora en diuen una.)* És aquesta. *(Senyalant la capseta. En surt una altra; i ell, veient que no surt la mateixa:)* Ja veuen que que de què. Les coses no es poden afinar tant, que l'home... ai!... l'home, lo mateix que la dona, és una mica *infalible*... No es cansi, i pensi'n una altra. *(Tampoc l'endevina.)* Ja ho veuen *(sornient)*: tampoc és aquesta: deu haver sortit la del costat; però quan ha sortit és que havia de sortir. Les cartes ja saben el seu deure; les cartes són espontànies. ¿Per què

no ha sortit la que havia de sortir? Perquè no ha volgut; potser perquè no ha pogut; potser perquè no era la seva hora. Respectem la voluntat de les cartes, cavallers; respectem-les, si volem ésser respectats, i passem al joc de cintes. (*Obre la boca.*)

Mirin-me la boca: és una boca de calibre natural. Calço culleres del divuit. Doncs bé: per aquesta boca senzilla, arquejada i natural, veuran sortir-ne, a les bones, deu quilòmetres quadrats de cinta de seda nova, i vint-i-cinc de trenzilles. Vagin comptant, vagin comptant, els que sàpiguen de comptes. Sumin els metres, restin els pams i multipliquin meridians i els sortiran les distàncies.

(*Té un rotllo de cintes a l'esquena, que se les fa passar per darrere l'orella, com si li sortissin de la boca, de manera que tothom se n'adongui.*)

Vagin mirant: cintes d'Isabel *la Catòlica*, cintes de monyos, de monyes, cintes amb dedicatòries, cintes de penons de coro, cintes de legions d'honor, cintes d'honor de legions, cintes sens fi, que em van sortint per la boca. És el corn de l'abundància, de totes les vanitats; és el corn... (*El rotllo li cau i se li veu clara la trampa.*) És el *cuerno*, és el corn que vessa; és que no hi caben a la boca; és que el món n'és ple, de vanitats mundanals; és que vessa, que em vessen per les espatlles, i és que també sóc vanitós i tinc les meves relliscades.

Però no s'alarmin i passem a l'hipnotisme; passem al gran hipnotisme, a la son artificiosa, a la son obligatòria,

a la son vacuna, a la son que no necessita de lectures en-
sopides per a declarar-se espontània. Necessito un *me-
dium*, un jove que faci de *medio*. Si pot estar ben delicat
de salut, molt millor..., és a dir, pitjor per al jove i millor
per a l'experiment. Necessito un jove flaquet, nerviós,
llarg de coll, i, si pot ésser, d'ull blau, molt millor. ¿No
n'hi ha cap de nascut amb dos mesos d'*adelanto*? Si n'hi
ha algun que vulgui pujar, se l'adormirà per força, i, si
vol, se'l tornarà adormit al *seno* de la família. ¿No hi ha
cap voluntari a la son? (*Puja un jove.*)^{*} Molt bé, jove;
molt bé! Vostè m'agrada: té totes les condicions. Asse-
gui's, i calli, i consenti. Vostè tindrà una son virginal. Té
cara de pasta d'agnus. Ja veuen, *señores*, que és un jove en
bon estat. (*Li dona un pessic i fa un crit.*) Encara és sensi-
ble. Doncs d'aquí una estoneta, en el moment que tren-
qui el son, li podré fer pessigolles, trepitjar-lo, rosegar-li
les orelles, rompre-li un braç o obrir-li la post del pit
sense que ell se ressenti d'això que en diem experiments.

(*Quan el jove sent això, vol fugir, i ell li diu a part:*)

Si no es mou li donaré dugues pessetes. (*L'agafa per
les munyques.*) Miri'm, miri'm ben fixe; miri'm com un
assassí. (*El jove se'l mira.*) Ara. Li mano que dormi; li
mano que tanqui els ulls. (*El jove mira al sostre.*) Dormi,
li dic. Dormi de seguida. Dormi, reïra de bet! (*El pessiga,
i el jove fa un crit i vol fugir. A part.*) Si no dorm i em com-

* Naturalment que estarà convingut; si en pugés algun de bona fe,
se l'insultarà i se'l traurà a bufetades.

promet, li forado les orelles. (*Al públic.*) Ja es va adormint. Ja és meu. *Señores*: notin ben bé lo que pot la suggestió. D'aquest jove, que si molt convé era un noi tonto, per medi de la becaina artificial se'n pot fer un subjecte intel·ligent; d'un perdulari que és molt probable que sigui, una persona honradíssima. (*Quan sent insultar-se, fa un esforç per a fugir i el prestidigitador l'aguanta per les munyques.*) Ara, qualsevol diria que està despert com nosaltres. (*El jove brega per a fugir.*) Doncs no senyors: dorm. Té la ràbia hipnòtica; té la crisi catalèptica, el furor del somni, com diem els de l'ofici. Però ell no es mourà de la cadira. (*Li posa el genoll al pit.*) El tinc dominat per la mirada. (*Rep un cop de puny.*) Ara somnia. I té un somni dolç, tranquil, suau, com un somni d'infantó. (*Rep una mossegada al braç.*) Lladre! Somnia idil·lis, somnia papallonetes, somnia que esclafa lliris, somnia roses, somnia que té als braços una nimfa. (*El jove l'agafa, el tira per terra i fuig. El prestidigitador s'aixeca, s'espolsa i diu:*) No era una nimfa, *señores*, la que tenia als braços. Quin animal més *rebelde*! De tots els que he vist somniar, aquest ha estat el somniador més pocavergonya. Perquè, veiam: posin-se al meu lloc. ¿Que li costava molt de dormir-se? ¿Que no ho podia conèixer, que jo era un pare de família, i fer-me quedar conforme? Perquè jo, senyores, senyors i autoritats reunides, tot allò d'emperadors i sultans era només que un anem dient: jo no n'he vist mai, d'aquest personal d'enlaire. Lo que veig cada dia a casa són quatre criatures i mitja, amb quatre bocasses

obertes com cinc orenetes de niu; lo que veig, que ja he provat de fer-ho tot, i que ara fins faig jocs de mans, i de peus, i de genolls, i de colzes i de costelles, i fins de cap ne faria per a poguer tancar aquelles boques. Ara que ja tinc franquesa amb vostès, ja els ho diré: això dels jocs, mai, però mai, m'han sortit bé. Sembla que per casualitat n'hauria d'haver encertat alguna, d'aqueixes ditxoses cartes. Doncs elles, mai: se concerten per a deixar-me compromès. Amb tanta gent com dorm pel món, sembla que algun benefactor se m'hauria d'haver adormit als dits, anc que no fos d'avorriment. Doncs ells, *nada*: desperts sempre, i amb una vivor a la vista com si els hagués donat cafè, i amb desvetllamenta crònica. ¿Que he cridat un rei? Doncs ha sortit un cavall. ¿Que he cridat un cavall? Una euga. ¿I que no he cridat a ningú? M'han sortit totes plegades.

Però no hi tornaré més, *señores*. Ha estat l'última provatura. Vaig a fer-los el darrer joc, com a joc de desagravis, i me'n despedeixo per a sempre. Aquest cop estiguin tranquils, que és un joc que sempre em surt bé. Aquesta flor, que és de paper, com poden veure, anirà a parar en aquella capsa, i de la capsa, de la misteriosa capsa, en sortirà un colomet, que, com l'he criat de niu, volarà per tota la sala, i em vindrà a l'espatlla com aquell aucellot de l'Arca. Va! A la una, a les dugues, a les tres!...

(Desapareix la flor, obre la capsa, i espera que surti el colom. El colom no surt, mira la capsa i el troba ofegat a dintre. Allavors l'agafa per una pota i diu:)

Senyors: fins el colom se m'ha mort! Fins ell, pobret!
Però dispensin-lo, que no ho ha fet expressament: pot-
ser ho ha fet per a donar menjar als de casa i tancar les
quatre ditxoses boques. Una cuixa i ala per boca, i per a
mi..., i per a mi..., la carcanada!